
SPIS TREŚCI

Wstęp	9
Rozdział 1	
DŁUG PUBLICZNY JAKO KATEGORIA EKONOMICZNA	21
1.1. Pojęcie i rodzaje długu publicznego	21
1.2. Ewolucja wybranych poglądów na dług	23
1.3. Dług dobry <i>versus</i> dług zły	41
1.4. Dług publiczny a sprawiedliwość międzypokoleniowa	49
1.5. Dług publiczny a stabilność systemu finansów publicznych	53
1.6. Główne kierunki badań nad długiem publicznym	64
Rozdział 2	
TEORETYCZNE ASPEKTY DŁUGU SAMORZĄDOWEGO	76
2.1. Dług samorządowy	76
2.2. Dług a lokalne dobra publiczne	80
2.3. Alokacja dóbr publicznych a decentralizacja	83
2.4. Przyczyny zaciągania długu lokalnego	87
2.5. Ryzyko w zadłużeniu samorządów	94
2.6. Zarządzanie długiem lokalnym	98
2.7. Kontrowersje wokół długu lokalnego	101
Rozdział 3	
ZADŁUŻENIE GMIN W POLSCE W LATACH 2010–2020	108
3.1. Geneza długu samorządowego	108
3.2. Status długu samorządowego po transformacji ustrojowej	112
3.3. Dług trwałą cechą finansów gmin w Polsce	121
3.4. Struktura zadłużenia jednostek samorządu terytorialnego	127
3.5. Segmentacja gmin ze względu na obciążenie długiem	133
3.6. Grupowanie gmin według wskaźnika zmienności	137
3.6.1. Charakterystyka metody	137

3.6.2. Polska	138
3.6.3. Małopolska	142

Rozdział 4

EFEKTY ZACIĄGANIA DŁUGU PRZEZ GMINY	148
4.1. Charakterystyka metody badań panelowych	148
4.2. Badanie zależności między zmiennymi finansowymi gmin	
a infrastrukturą wodociągową – Polska	152
4.2.1. Gminy miejskie	152
4.2.2. Gminy wiejskie	154
4.2.3. Gminy miejsko-wiejskie	155
4.3. Badanie zależności między zmiennymi finansowymi gmin	
a infrastrukturą kanalizacyjną – Polska	157
4.3.1. Gminy miejskie	157
4.3.2. Gminy wiejskie	158
4.3.3. Gminy miejsko-wiejskie	160
4.4. Badanie zależności między zmiennymi finansowymi gmin	
a infrastrukturą wodociągową – Małopolska	161
4.4.1. Gminy miejskie	161
4.4.2. Gminy wiejskie	162
4.4.3. Gminy miejsko-wiejskie	164
4.5. Badanie zależności między zmiennymi finansowymi gmin	
a infrastrukturą kanalizacyjną – Małopolska	165
4.5.1. Gminy miejskie	165
4.5.2. Gminy wiejskie	166
4.5.3. Gminy miejsko-wiejskie	167
4.6. Zadłużenie gmin a dochody własne – Polska	169
4.6.1. Gminy miejskie	169
4.6.2. Gminy wiejskie	170
4.6.3. Gminy miejsko-wiejskie	172
4.7. Zadłużenie gmin a dochody własne – Małopolska	174
4.7.1. Gminy miejskie	174
4.7.2. Gminy wiejskie	176
4.7.3. Gminy miejsko-wiejskie	177
4.8. Dług a struktura dochodów własnych gmin – Polska	178
4.8.1. Gminy miejskie	178

4.8.2. Gminy wiejskie	181
4.8.3. Gminy miejsko-wiejskie	183
4.9. Dług gmin a struktura dochodów własnych – Małopolska	185
4.9.1. Gminy miejskie	185
4.9.2. Gminy wiejskie	187
4.9.3. Gminy miejsko-wiejskie	189
4.10. Synteza wyników badań panelowych	191
4.10.1. Dług a rozwój sieci wodociągowej – Polska	191
4.10.2. Dług a rozwój sieci kanalizacyjnej – Polska	192
4.10.3. Dług a infrastruktura wodociągowa – Małopolska	193
4.10.4. Dług a infrastruktura kanalizacyjna – Małopolska	194
4.10.5. Dług a dochody własne gmin	195
4.11. Uzyskane wyniki w kontekście innych badań	197

Rozdział 5

GMINY O KONSERWATYWNEJ POLITYCE FINANSOWEJ

WOBEC DŁUGU

5.1. Grupa gmin prowadzących konserwatywną politykę finansową	202
5.2. Metoda badania jakości planowania budżetowego	205
5.3. Podejście gmin do salda budżetowego	207
5.4. Saldo budżetowe a skumulowane nadwyżki z lat ubiegłych	210
5.5. Konserwatywna polityka finansowa a stan infrastruktury	212
5.6. Analiza przypadków gmin o konserwatywnym podejściu do długu	214
5.6.1. Gmina wiejska Bedlno	214
5.6.2. Miejsko-wiejska Gmina Działoszyce	223
5.6.3. Gmina wiejska Gowarczów	232
5.6.4. Gmina wiejska Grybów	239
5.6.5. Gmina wiejska Jaśliska	249
5.6.6. Gmina wiejska Ostaszewo	258
5.6.7. Miasto i Gmina Pogorzela	265
5.6.8. Miasto i Gmina Stepnica	272
5.6.9. Gmina wiejska Sztutowo	281
5.6.10. Gmina wiejska Wielka Nieszawka	289
5.6.11. Gmina wiejska Wiśniewo	297
5.6.12. Gmina wiejska Żagań	303
5.7. Wnioski z analizy	312

Rozdział 6

BUDŻET PAŃSTWA JAKO POŻYCZKODAWCA OSTATNIEJ INSTANCJI – UJĘCIE EMPIRYCZNE	316
6.1. Teoretyczne i praktyczne aspekty pożyczek dla samorządów	316
6.2. Pożyczki z budżetu państwa jako przedmiot regulacji	323
6.3. Postępowanie naprawcze – instrument ochrony finansów jednostki samorządu terytorialnego	326
6.4. Pożyczki z budżetu państwa dla jednostek samorządu terytorialnego w latach 2004–2020	328
6.5. Ocena systemu pożyczek z budżetu państwa dla gmin – wyniki badania ankietowego	349
6.5.1. Jednostki samorządu terytorialnego objęte badaniem – dane podstawowe	349
6.5.2. Kondycja finansowa jednostki przed uzyskaniem pożyczki	350
6.5.3. Ocena rozwiązań dotyczących przyznawania pożyczki	353
6.5.4. Kondycja finansowa jednostki po przyznaniu pożyczki	354
Podsumowanie	357
Bibliografia	369
Spis tabel i rysunków	396
Załączniki	404